

Шығыс Қазақстан облысы Ұлан ауданы Айыртау ауылдық округі бойынша 2026–2030 жылдарға арналған жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жоспарын бекіту туралы

Шығыс Қазақстан облысы Ұлан ауданы мәслихатының 2026 жылғы 30 маусымдағы № 307 шешімі

Қазақстан Республикасының "Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы" Заңының 1-бабы 6-тармағының 15) тармақшасына және Қазақстан Республикасының "Жайылымдар туралы" Заңының 8-бабына сәйкес Ұлан аудандық мәслихаты ШЕШІМ ҚАБЫЛДАДЫ:

1. Ұлан ауданы Айыртау ауылдық округі бойынша 2026–2030 жылдарға арналған жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жоспары бекітілсін.

2. Осы шешім алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Ұлан аудандық мәслихатының төрағасы

Г. Калиева

Бекітілген

Ұлан аудандық

мәслихатының шешімімен

2026 жылғы "30" маусым № 307

Ұлан ауданы Айыртау ауылдық округі бойынша 2026–2030 жылдарға арналған жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жоспары

Айыртау ауылдық округі бойынша жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2026–2030 жылдарға арналған жоспар Қазақстан Республикасының "Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы" Заңына, "Жайылымдар туралы" Заңына, Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары – Ауыл шаруашылығы министрінің 2017 жылғы 24 сәуірдегі №173 "Жайылымдарды ұтымды пайдалану қағидаларын бекіту туралы" бұйрығына (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №15090 болып тіркелген), Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2015 жылғы 14 сәуірдегі №3-3/332 "Жайылымдардың жалпы алаңына түсетін шекті жүктеме нормасын бекіту туралы" бұйрығына (№11064 тіркелген), сондай-ақ Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2024 жылғы 29 шілдедегі №263 "Жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі үлгілік жоспарды бекіту туралы" бұйрығына (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2024 жылғы 29 шілдеде №34831 болып тіркелген) сәйкес әзірленді.

Жоспар мыналарды қамтиды:

1) Айыртау ауылдық округі аумағындағы жайылымдардың орналасу сызбасы (картасы), жер санаттары бөлінісінде, сондай-ақ жер учаскесіне құқық белгілейтін және сәйкестендіру құжаттары негізінде олардың меншік иелері мен жер пайдаланушылары туралы мәліметтер;

2) жеке қосалқы шаруашылықтағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю қажеттіліктері үшін, оның ішінде қоғамдық жайылымдарды белгілеумен жасалған сызба (карта);

3) ұсынылатын жайылым айналымы сызбалары көрсетілген карта;

4) ауыл шаруашылығы жануарларын айдап өткізуге арналған сервитуттар, мал айдау жолдары және мал қорымдары (биометриялық шұңқырлар) белгіленген карта;

5) жайылым пайдаланушыларға жер пайдалануға берілуі мүмкін жайылымдар көрсетілген карта;

6) халықтың жеке қосалқы шаруашылықтағы мал жаю қажеттіліктерін қамтамасыз ету мақсатында резервке қойылатын жайылымдар көрсетілген карта;

7) су тұтыну нормасына сәйкес әзірленген су көздеріне (көлдер, өзендер, тоғандар, қазылған су қоймалары, суару немесе суландыру арналары, құбырлы немесе шахталық құдықтар) қол жеткізу сызбасы;

8) тиісті әкімшілік-аумақтық бірлікте жайылымдарды ұтымды пайдалану үшін қажетті талаптар.

Жоспар жер балансының деректері мен мемлекеттік жер кадастрының ақпараттық жүйесі мәліметтерін, жайылымдардың геоботаникалық зерттелу жағдайы туралы мәліметтерді, ветеринариялық-санитариялық объектілер туралы деректерді, ауыл шаруашылығы жануарлары саны және олардың иелері – жайылым пайдаланушылар (жеке және (немесе) заңды тұлғалар) туралы мәліметтерді, табындар, отарлар, үйірлер саны туралы деректерді, оларды жануар түрлері мен жыныстық-жас ерекшеліктері бойынша қалыптастыруды, шалғай жайылымдарда мал жаю үшін мал басын қалыптастыру туралы мәліметтерді, мәдени және аридтік жайылымдарда мал жаю ерекшеліктерін, мал айдау сервитуттары және өзге де мемлекеттік органдар, жеке және (немесе) заңды тұлғалар ұсынған деректерді ескере отырып қабылданды.

Айыртау ауылдық округі Ұлан ауданының орталық бөлігінде, таулы-дала және құрғақ дала аймағында орналасқан. Таулы-дала аймағы таулы шалғынды-дала, тау бөктеріндегі орташа ылғалды дала және орташа құрғақ дала кіші аймақтарына бөлінеді. Климат қоңыржай құрғақ, қоңыржай ыстық, жылдық жауын-шашын мөлшері 360–390 мм. Ауа температурасының ең төменгісі –45°C, ең жоғарғысы +40°C. Орташа жылдық температура +10°C. Салыстырмалы ылғалдылық 68 %. Басым желдер – оңтүстік-шығыс және солтүстік-батыс бағытындағы, орташа жылдамдығы 2,7 м/сек.

Топырақтары: кара-қоңыр, таулы оңтүстік кара топырақтар, кәдімгі кара топырақтар, оңтүстік кара топырақтар, шайылған және кәдімгі таулы кара топырақтар.

Өсімдік жамылғысы: бетеге-боз-жусанды, бетеге-боз әртүрлі шөпті, әртүрлі шөпті-астық тұқымдас, жұмсақ сабақты және бұталы-шымды-астық тұқымдас өсімдіктерден тұрады.

Тұрақты қар жамылғысы қараша айының ортасында қалыптасып, сәуір айының бірінші онкүндігінде ериді. Аязсыз кезеңнің ұзақтығы 130–150 күн.

Гидрографиялық жүйесі Ертіс өзені алабына жатады. Ірі өзендері: Ұланка, Дресвянка, Ұзынбұлақ және басқа да көптеген өзендер мен жылғалар.

Әкімшілік орталығы – Айыртау ауылы, аудан орталығы Қасым Қайсенов кентінен оңтүстік-батысқа қарай 16,5 км жерде орналасқан.

Айыртау ауылдық округінің жалпы аумағы 37 905,1 гектар, оның ішінде: егістік – 11 116,6 гектар, жайылым – 21 965,2 гектар, шабындық – 1 426,1 гектар.

- Жер санаттары бойынша:
- ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлер – 22 146,3 гектар;
 - елді мекендер жері – 5 890,9 гектар;
 - өнеркәсіп, көлік, байланыс, ғарыш қызметі, қорғаныс, ұлттық қауіпсіздік және өзге де ауыл шаруашылығына жатпайтын мақсаттағы жерлер – 86,1 гектар;
 - су қорының жерлері – 377,8 гектар;
 - қор жерлері – 9 404 гектар.

Ұлан ауданы Айыртау ауылдық округі бойынша
2026–2030 жылдарға арналған
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жоспарына
1-қосымша

Айыртау ауылдық округі бойынша жер балансының деректері және мемлекеттік жер кадастры ақпараттық жүйесінің мәліметтері 1–5-кестелерде ұсынылған.

1-кесте. Ұлан ауданы Айыртау ауылдық округінің жайылымдарын жер санаттары бойынша бөлу, мың гектар

Ауылдық округ атауы	Әкімшілік-аумақтық код	Жер санаты							Барлық жерлер
		ауыл шаруашылығы мақсатындағы	елді мекен жерлері	өнеркәсіп және өзге де жерлер	ерекше қорғалатын аумақтар	орман қоры	су қоры	босалқы	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Азовое ауылдық округі	636235000	44,817	5,134	-	-	-	-	4,194	54,145
		44,817	5,134	-	-	-	-	4,194	54,145

2-кесте. Елді мекендер бойынша жайылымдардың бөлінуі, мың гектар

Жайылымдардың ауданы мен түрлері					
Халықтың жеке					

№ п/п	Ауылдық округ атауы	Әкімшілік-аумақтық код	Елді мекеннің атауы	Жайылымдардың жалпы ауданы, мың гектар	Үй малын бағып-өсіру қажеттілігін қанағаттандыруға арналған жайылымдар, мың гектар	Қоғамдық жайылымдар, мың гектар	Алып жайылатын (көпжылдық отгон) жайылымдар, мың гектар	Мезгілді жайылымдар, мың гектар	Құрғақ (аридтік) жайылымдар, мың гектар	Мәдени (культивирленген) жайылымдар, мың гектар
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Азовое ауылдық округі	636235100	с . Азовое	0,843	0,726					
2		636235100	с . Ново-Азовое	2,295	2,177					
3		636235200	с . Беткудук	1,996	1,923					
4										
Барлығы				5,134	4,826	5,134				

3-кесте. Жер учаскесіне құқық белгілейтін және сәйкестендіру құжаттары негізінде меншік иелері мен жер пайдаланушылар туралы мәліметтер

№п/п	Меншік иелері мен жер пайдаланушылардың атаулары	Кәсіпкерлік сәйкестендіру нөмірі / жеке сәйкестендіру нөмірі	Жер учаскесінің кадастрлық нөмірі	Жайылымдардың ауданы, мың гектар
1	ТОО "КХ Багратион ВВГ"	41140005142	05-079-039-235, -234, -113	11,631
2	ТОО "Шарапат Агро"	200540005971	05-079-039-039	1,566
3	ТОО" Ферма Жаңа Азов"	230240000638	05-079-039-124	0,315
4	Воропай В.Г.	421005300047	05-079-039-171, -130, -157	1,289
5	Байбусинов А.А.	620114302709	05-079-039-025	0,122
6	Воропай А.В	661226300444	05-079-039-051	0,079
7	Жумаканов Г.А.	680402302100	05-079-039-153, -152	0,571
8	ТОО "Азовое Агро"	750522301616	05-079-039-181, -040, -069, -127, -213, -079, -080	2,579

Барлығы:	18,152
----------	--------

4-кесте. Жайылымдардың бөлінуі

№ п/п	Наименование сельского округа	Әкімшілік-аумақтық код	Елді мекеннің атауы	Ауыл шаруашылығы малдарына қажетті жайылым ауданы, мың гектар				Қоғамдық жайылымдардың ауданы, мың гектар	Алып жайылатын (отгон) жайылымдардың ауданы, мың гектар
				Ірі қара мал	Ұсақ қара мал	Жылқы	Түйе		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Азовое ауылдық округі								
1		636235100	Азовое ауылы	0,230	0,014	0,009	-	0,726	-
2		636235100	Ново-Азовое	2,075	0,630	1,875	-	2,177	-
3		636235200	Беткұдық	0,463	0,129	0,414	-	1,923	-
Барлығы:				2,768	0,773	2,298	-	4,826	-

Азов ауылдық округі бойынша барлығы: 1107 бас ірі қара мал, оның ішінде 552 бас сауын сиыр, 1545 бас ұсақ мал, 766 бас жылқы (5-кесте).

5-кесте. Ауылдық округтегі мал басының жалпы саны

	Қолдағы мал басы			
	ІҚМ		ҰҚМ	Жылқы
	барлығы	оның ішінде сауылатындар		
Азовое ауылдық округі бойынша жалпы, оның ішінде:	3793	552	1813	797
халық	1107	552	1545	766
Ш/Қ және ЖШС	2686	0	268	31

Округ бойынша жайылымдарға қажеттілік есебі Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2015 жылғы 14 сәуірдегі № 3-3/332 "Жайылымдардың жалпы алаңына түсетін шекті жүктеме нормасын бекіту туралы" бұйрығымен белгіленген жүктеме нормаларына сәйкес жүргізілді. Есеп округ орналасқан табиғи аймақ пен жайылым түріне қарай, сондай-ақ қолда бар мал басын негізге ала отырып жасалды. Норма бойынша: ірі қара малға – 2,5 га/бас, ұсақ малға – 0,5 га/бас, жылқыға – 3,0 га/бас.

Қазақстан Республикасының "Жайылымдар туралы" Заңының 15-бабына сәйкес, Азов ауылдық округі халқының ауыл шаруашылығы жануарларының аналық (сауын) басын ұстау қажеттілігін қамтамасыз ету үшін жайылымдарға деген қажеттілік 1380 га

құрайды (6-кесте). Елді мекендегі қолда бар жайылымдық жер көлемі 4826 га болғандықтан, жайылым тапшылығы жоқ.

Кесте 6. Сиыр сүтті малға арналған жайылым қажеттілігін есептеу

№	Ауылдық округ	жайылым жерінің ауданы, (га)	сүтті сиыр саны (бас)	1 басқа арналған жайылым қажеттілігі нормасы (га)	жайылым қажеттілігі (га)	тапшылығы (га)
1	Азовое	4826	552	2,5	1380	нет

Елді мекендер жерінің құрылымында ауыл шаруашылығы алқаптары 4998 га құрайды, оның ішінде халықтың қажеттілігі үшін 4826 га жайылым бар.

Азов ауылдық округі тұрғындарының мал басы: 1107 бас ірі қара мал, 1545 бас ұсақ мал, 766 бас жылқы (7-кесте).

Кесте 7. Жеке қосалқы шаруашылық малдарына арналған жайылымдарға қажеттілікті есептеу

Округ атауы	Көпшілікке берілген жерлер	оның ішінде халық қажеттілігіне арналған жайылымдық жерлер	Халықтағы ауыл шаруашылығы малдарының түрлер бойынша саны	Оның ішінде		Бір басқа шаққан дағы орташа жүктеме, га	Сапалы малдарға арналған нормативтерге сәйкес шөптің қажеттілігі	Шөпке қосымша қажеттілік – жайылымдағы малдарға	Қажеттілікті бос жайылым жерлерінің есебінен өтеу
				Тұрақты ұсталған мал үшін	Шөп шабылатын				
Азовое ауылдық округі	5134	4826					5839	1013	пастбища дополнительно требуются
Мал басы: (ірі қара мал)				1107	0		1107		
ұсақ мал			1545	0	1545	0,5	773		
жылқы			766	0	766	3,0	2298		

Аудан тұрғындарының жайылымдағы мал басына қажеттілік есептеуіне сәйкес, Жайылымдарға деген қажеттілікті есептеу нәтижесіне сәйкес, округ бойынша халықтың жайылатын мал басына қосымша жайылымдар қажет, яғни жайылым тапшылығы бар.

Округтің ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлер құрамында 36 108,6 га жайылым бар, олардың басым бөлігі жеке тұлғалар мен мемлекеттік емес заңды тұлғалардың меншігінде және пайдалануында.

Округтегі ауыл шаруашылығы құрылымдарындағы (ЖШС, шаруа және фермер қожалықтары) мал басы: 2686 бас ірі қара мал, 268 бас ұсақ мал, 31 бас жылқы (8-кесте).

8-кесте. Ауыл шаруашылығы құрылымдары үшін жайылымдарға қажеттілікті есептеу

Округ атауы	Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлер	оның ішінде жайылымдық жерлер	Ауыл тұрғындарының мал басы түрлері бойынша саны	оның ішінде		Мал басына орташа жүктеме, га	Сиыр-шаруаларды жайылымға шығару нормаларына сәйкес жайылым қажеттілігі	Жайылымға шығарылатын малға қосымша жайылым қажеттілігі	Бос жайылым учаскелері есебінен қажеттілікті өтеу
				Тұрақтағы мал басы	Ашық жайылымдағы мал басы				
Азовое ауылдық округі	44817	36108,6					6942	- 29166,6	Қосымша жайылым жері қажет емес
Мал басы: (ірі қара мал)			2686	0	2686	2,5	6715		
ұсақ мал			268	0	268	0,5	134		
жылқы			31	0	31	3,0	93		

Округ бойынша ауыл шаруашылығы құрылымдарындағы мал басын жайылыммен қамтамасыз ету есебіне сәйкес, қосымша жайылымдар қажет емес, тапшылық жоқ.

Ауыл шаруашылығы жануарларын жаю үшін барлығы 5,839 мың гектар жайылым қажет. 1107 бас ірі қара мал, 1545 бас ұсақ мал және 766 бас жылқы 4,826 мың гектар аумақтағы қоғамдық жайылымдарда бағылады. Ал 2686 бас ірі қара мал, 268 бас ұсақ мал және 31 бас жылқы 18,152 мың гектар жер пайдалануға берілген жайылымдарда жайылады.

Кесте 9. Қосымша қажет болатын жайылымдар

№ р/н	Қосымша қажет болатын жайылымдар (қор жерлерінен), мың гектар	қосымша берілетін жайылымдар	
		жайылым пайдаланушыларға жер пайдалану үшін берілетін жайылымдар, мың гектар	жеке қосалқы шаруашылық малын жайылымға шығару қажеттілігін қанағаттандыру мақсатында резервтелетін жайылымдар, мың гектар
1	2	3	4
1	1,013	-	1,013

2-қосымша

2026–2030 жылдарға арналған
Ұлан ауданы Айыртау ауылдық округі бойынша жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жоспарына

зерттеу күні, аңыз (легенда) бойынша және табиғи жемшөптің алқаптар жіктемесін есәйкес шифрлар	жер бедері мен топырақ жағдайларына сәйкестігі көрсетілген табиғи жемшөптің алқаптардың типтері (әртүрлілігі, модификациялары) атауы. Басқа алқаптар мен жерлердің атауы	Алқап түрі	контуру дағы үлесі, пайызбен көрсетілген	алаңы, мың гектар	Қазіргі заманғы қолданыс	Жалпы өнімділік, гектарына центнер (зерттеу жылы)									
1	2	3	4	5	6	7	8								
2А	1	Төбелі жазық. бетегелі-боздыжусанды өсімдіктер, аз		50	94	жеке малд	3,4								

М-2а		куатт ы қара- қоңы р сазда қ топы рақта рда	жайы лым			ы жаю	
2Аб М-2а	2	Төбе л і жазы қ . шыт ырлы - австр иялы қ жуса нды- бетег елі өсімд іктер, а з куатт ы қара- қоңы р сазда қ топы рақта рда	жайы лым	60	265	жеке малд ы жаю	3,5
37А М-6б	4	Бұла қ аңғар ы . қияқ шөпт і-шөп тесін- өлең шөпт і өсімд іктер, жайы лмал ы	жайы лым	60	124	жеке малд	

		шалғынды қарақоңыр сортаң топырақта			ы жаю	
35А М-5в	58	Шоқ ылар арал ы қ аңғар . әртүр л і шөпт і шөпт есін- батпа қты-ө леңш өпті өсімд іктер, шалғ ынды қара- қоңы р орта ңдау сазда қ топы рақта рда	жайы лым	80	209	жеке малд ы жаю
8Б		Шоқ ылар арал ы қ жазы қ . сұлы бас-б озды- әртүр л і шөпт і өсімд				жеке малд

М-26	59	іктер, толы қ дамы маған кара- қоңы р сазда қ топы рақта рда	жайы лым	70	79	ы жаю	
6Г М-26	65	Ұсақ шоқы л ы жер бедер і , шоқы бетке йі. тырс алы-б етеге лі-жу санд ы өсімд іктер, а з дамы ған кара- қоңы р сазда қ топы рақта рда	жайы лым	60	285	жеке малд ы жаю	10,6
11Е		Төбе л і жазы қ . бұтал ы бетег елі-б озды- жуса нды өсімд іктер,				жеке малд	

М-26	66	толы қ дамы маған қара- қоңы р сазда қ топы рақта рда	жайы лым	80	293	ы жаю	4,0
2А М-2а	67	Төбе л і жазы қ . спире ялы бетег елі-б озды- жуса нды өсімд іктер, орта ш а куатт ы қара- қоңы р сазда қ топы рақта рда	жайы лым	70	174	жеке малд ы жаю	12,9
26Ба М-5в	68	Төбе л і жазы қ . бетег елі-ж усанд ы-қи якшө пті өсімд іктер, шалғ ынды - қарак оңыр	жайы лым	100	33	жеке малд	

		сорта ң сазда қ топы рақта рда				ы жаю	
32А М-5а	69	Төбе л і жазы қ . бетег елі-ж усанд ы-ки яқшө пті өсімд іктер, шалғ ынды - қарак оңыр сорта ң сазда қ топы рақта рда	жайы лым	80	106	жеке малд ы жаю	
31Б М-5в	71	Көл маңы ойпат ы . қоға- қияқ шөпт і-бат пақт ы-шө птесі н өсімд іктер, шалғ ынды - батпа қты сорта	жайы лым	50	33	жеке малд	

		ң топы рақта рда				ы жаю	
16 М-2г	74	Төбе л і жазы қ . бетег елі-ж усанд ы-ты рсал ы өсімд іктер, кашт анды орта ш а сазда қ сорта ң топы рақта рда	жайы лым	70	88	жеке малд ы жаю	
6Ба М-2в	80	Толк ынды жазы қ . бетег елі-ж усанд ы-ты рсал ы өсімд іктер, кара- қоңы р сорта ңдау сазда қ топы рақта рда	жайы лым	70	72	жеке малд ы жаю	
		Бұла қ аңғар ы .					

37Б М-5в	86	қияқ шөпт і өсімд іктер, шалғ ынды - қара- қоңы р сорта ңдау сазда қ топы рақта рда	жайы лым	50	180	жеке малд ы жаю	
6Ба М-2а	87	Толқ ынды жазы қ . бетег елі-ж усанд ы-ты рсал ы өсімд іктер, қара- қоңы р сорта ңдау сазда қ топы рақта рда	жайы лым	70	99	жеке малд ы жаю	2,8
		Ұсақ шоқы лы жер бедер і , шоқы бетке йі. спире ялы сұлы бас-б					

8Б М-2б	117	озды- әртүр л і шөпт і өсімд іктер, толы қ дамы маған қара- қоңы р сазда қ топы рақта рда	жайы лым	50	640	жеке малд ы жаю	
2А М-2а	118	Шоқ ылар арал ы қ жазы қ . спире ялы бетег елі-б озды- жуса нды өсімд іктер, орта ш а куатт ы қара- қоңы р сазда қ топы рақта рда	жайы лым	100	68	жеке малд ы жаю	
		Шоқ ылар арал ы қ жазы қ . спире ялы					

2А М-2а	119	бетег елі-б озды- жуса нды өсімд іктер, орта ша куатт ы қара- қоңы р сазда қ топы рақта рда	жайы лым	100	58	жеке малд ы жаю	
26Ба М-5в	130	Шоқ ылар арал ық ойпа ң . бетег елі-ж усанд ы-ки яқшө пті өсімд іктер, шалғ ынды - қара- қоңы р сорта ң сазда қ топы рақта рда	жайы лым	60	137	жеке малд ы жаю	0,6
		Ұсақ шоқы лы жер бедер і , шоқы					

1Га М-2г	131	бетке йі. бетег елі-ж усанд ы-әрт үрлі шөпт і өсімд іктер, а з дамы ған қара- қоңы р сазда қ топы рақта рда	жайы лым	100	37	жеке малд ы жаю	
33Б М-5в	134	Ұсақ шоқы л ы жер бедер і , бұлақ аңғар ы . шөпт і-әрт үрлі шөпт і өсімд іктер талме н бірге, шалғ ынды қара- қоңы р топы рақта рда	жайы лым	90	191	жеке малд ы жаю	
		Шоқ ылар					

16 М-2г	184	аралық жазық бетегелі-жусанды-тырсалы өсімдіктер, қарақоңыр сортаңдау саздақ топырақта	жайылым	70	81	жеке малды жаю	2,5
------------	-----	--	---------	----	----	----------------	-----

Кестенің жалғасы

Орташа жылдағы жеуге жарамды өсімдіктердің өнімділігі: гектарына құрғақ масса центнері, гектарына жем бірліктері центнері, гектарына сіңімді протеин килограммы						контур бойынша есептік өнімділік : гектарына құрғақ масса центнері (алымы), гектарына жем бірліктері центнері (бөлімі)	контур бойынша жем-шөп қоры: гектарына құрғақ масса центнері (алымы), гектарына жем бірліктері центнері (бөлімі)	мәдени-техникалық жағдайы, дәрілік өсімдіктердің болуы	Пайдалану бойынша ұсыныстар, мал түрі. Жаксарту бойынша ұсынылатын іс-шаралар.
маусымдар бойынша жайылымдық жем-шөп									
шабындық	шабылатын жайылымдар	көктем	жаз	күз	қыс				
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
		5,6 3,6 44,1	8,0 4,5 38,6	7,3 3,5 23,2	5,7 2,1 13,0	8,0 4,5		таза	көктемгі-жазғы-күзгі жайылымдар, барлық мал түрлері үшін
		1,8 1,1	2,2 1,1	2,6 1,3	2,2 0,8	2,6		орташа тапталған	көктемгі-жазғы-күзгі жайылымдар,

		17,6	10,9	9,1	5,9	1,3			барлық м а л түрлері үшін
		4,8 2,9 45,9	7,3 3,6 35,2	7,1 3,1 23,5	5,9 2,0 14,6	7,3 3,6		таза	көктемгі- жазғы-кү з г і жайылым дар, барлық м а л түрлері үшін
		7,6 4,9 80,9	13,4 7,1 70,1	9,9 4,1 25,0	5,8 1,9 12,5	13,4 7,1		таза	көктемгі- жазғы-кү з г і жайылым дар, барлық м а л түрлері үшін
		6,0 3,9 47,0	8,8 5,1 42,1	6,2 2,6 14,0	4,5 1,1 6,3	8,8 5,1		таза	көктемгі- жазғы-кү з г і жайылым дар, барлық м а л түрлері үшін
		2,4 1,5 19,5	3,2 1,7 15,1	4,1 2,1 14,7	3,2 1,2 7,9	4,1 2,1		күшті тырсалан ған	көктемгі- жазғы-кү з г і жайылым дар, барлық м а л түрлері үшін, кейде шабынды қ ретінде пайдалан ылады
		30 1,9 24,3	4,2 2,4 20,6	4,8 2,4 16,5	4,0 1,6 10,8	4,8 2,4		орташа тырсалан ған	көктемгі- жазғы-кү з г і жайылым дар, барлық

									м а л түрлері үшін
		5,6 3,6 44,1	8,0 4,5 38,6	7,3 3,5 23,2	5,7 2,1 13,0	8,0 4,5		орташа тырсалан ған	көктемгі- жазғы-кү з г і жайылым дар, барлық м а л түрлері үшін
		2,6 1,6 22,6	3,7 2,1 19,7	4,7 2,4 18,1	3,9 1,5 10,9	4,7 2,4	156 79	орташа тапталған	көктемгі- жазғы-кү з г і жайылым дар, барлық м а л түрлері үшін
		7,8 5,2 71,2	12,9 6,8 61,0	10,0 4,3 25,8	6,1 2,0 12,1	12,9 6,8		таза	көктемгі- жазғы-кү з г і жайылым дар, барлық м а л түрлері үшін
		7,0 4,3 71,5	12,5 6,4 61,0	8,,9 3,6 26,7	6,0 2,1 26,7	12,5 6,4		таза	көктемгі- жазғы-кү з г і жайылым дар, барлық м а л түрлері үшін
		2,8 1,8 21,3	3,7 2,0 16,3	4,7 2,4 16,6	3,7 1,4 7,9	4,7 2,4		орташа тапталған	көктемгі- жазғы-кү з г і жайылым дар, барлық м а л түрлері үшін
		2,4	3,3	5,3	4,2				көктемгі- жазғы-кү з г і жайылым

[illegible]

		2,6 1,6 22,6	3,7 2,1 19,7	4,7 2,4 18,1	3,9 1,5 10,9	4,7 2,4		орташа тапталған	з г і жайылым дар, барлық м а л түрлері үшін
		0,7 0,4 5,4	0,9 0,5 3,8	1,8 0,9 6,3	1,4 0,5 4,0	1,8 0,9	65 33	орташа тапталған	көктемгі- жазғы-кү з г і жайылым дар, барлық м а л түрлері үшін
		7,5 5,2 81,5	12,8 7,0 63,7	9,2 3,9 21,4	6,2 2,0 11,6	12,8 7,0		таза	көктемгі- жазғы-кү з г і жайылым дар, барлық м а л түрлері үшін
		2,8 1,8 21,3	3,7 2,0 16,3	4,7 2,4 16,6	3,7 1,4 7,9	4,7 2,4		орташа тапталған	көктемгі- жазғы-кү з г і жайылым дар, барлық м а л түрлері үшін

Қосымша 3
"Айыртау ауылдық округіндегі
Ұлан ауданының
2026–2030 жылдарға арналған
жайылымдарды басқару және
пайдалану жоспарына"

Жайылым инфрақұрылым объектілері және мал айдауға арналған сервитуттар туралы мәліметтер

№ п/п	Жайылым инфрақұрылым объектілері	жайылым инфрақұрылым объектілерінің жұмыс істеп тұрған саны, бірлік бойынша	жайылым инфрақұрылым объектілерінің құрылыс немесе реконструкция қажет ететін саны, бірлік бойынша	Ұзындығы, километрмен	Аудан, мың шаршы метрмен

1	2	3	4	5	6
1.	Су жеткізу құрылыстары (скважиналар, түтікшелі және шахталық ұңғымалар, копалар)				
2.	Құрылымдар, көпірлер, жолдар				
3.	Мал айдау трассалары, мал тоқтайтын және су ішетін алаңдар				
4.	Қойларды жууға арналған ыдыстар, қоралар және қоршалған алаңдар, жайылым қоршаулары, қоршаулар (соның ішінде электр қоршаулар), малдарды бөліп айдауға арналған қоршаулар				
5.	Малдарды ветеринариялық өңдеуге арналған айдау жолдары (санитарлық тесектер)				
6.	Электрлік және жылулық энергиямен қамтамасыз етуге арналған құрылыстар мен нысандар, сондай-ақ жаңартылатын және балама энергия көздерін				

6	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	601007350677	ӘСЕЙП КӨШЕР ХАН	35	40		
7	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	830707300739	ГУБИН ЕВГЕНИЙ АЛЕКСАНДРОВИЧ	48			
8	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	790701350298	ӘШІРӘП РИЗА	8			
9	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	680814402187	БАЙБУС ИНОВА Гульхан Турсынхановна	5	25	1	
10	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	710926399081	БЕЛЕЦКА Я ЕЛЕНА ИВАНОВНА		8		
11	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	731103499032	БИДАХ МЕТЗАЙРА	9	47	10	
12	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	620511401259	БИКАРИ НОВА КУЛЬЗИПА КАНАПЬЯНОВНА		25		
13	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	880211300891	БУРКУСТАЕВ ЖАЛГАС САЙЛА УБЕКОВИЧ	20	20		
14	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	750801399079	ДҮНГЕНБАЙ АЛТАЙҚАН	8	14	10	
15	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	620409350514	ЕДІЛҚАЗЫ КИІКБАЙ	12	90	3	
16	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	590914301989	ЕРЖЕБАЕВ СЕРЫКК			4	

[illegible]

27	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	710807300342	КОЗЫБА Е В СЕРИК ЮРЬЕВИ Ч	10	35	3	
28	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	581216402059	КУРМА НБАЕВА САГАТ ЗАГАЙЛ ОВНА	2			
29	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	771004000659	ҚАБДЫЛ БҰЛБҰЛ ҚАН	9			
30	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	750101352324	ҚАБЫШ АСАН	6	25	1	
31	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	660410350834	ҚАБЫШ ЖІГЕР	25	28	1	
32	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	870603001087	ҚАЛИАС Қ А Р МҰРАТ ХАН	15		1	
33	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	930306451018	ҚАЛЫМ ГҮЛША Т		25		
34	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	890601000834	ҚИЗАТ ТОҚТАР БЕК	16	12	35	
35	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	620604399100	ҚҰМАР Қ А Н МҰҚАН	16	25	1	
36	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	451020499049	ҚҰСАЙ Ы Н ҚАЙША	18	25	2	
37	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	931124351421	МАДЕН ТІЛЕК	21			
38	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	560605350506	МАКЫМ Е Т НУРМУ ХАМЕТ	28	73	30	
39	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	651015350729	МАСҰҒ Ұ Т ГІМІШ	3			
40	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	621118302088	МАНЫК И Н АЛЕКСА Н Д Р МИХАЙ ЛОВИЧ	7			
					МУКАЕ ВА РОЗА				

[illegible]

54	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	670121302449	РАКОВ АЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ	24			
55	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	500910350444	РАХАЙ ӘШІРӘП	12	8	1	
56	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	560301404823	РАХИМОВА БАЯН ТОКТАРОВНА		6		
57	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	551004400420	САГАНДЫКОВА АЙГАНМТЮЛЮГЕНОВНА		51	4	
58	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	650914301527	САДУОВАМАНТАЙ САНАКБЕКОВИЧ	9	40	1	
59	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	891120399127	СЕРІК ЕСБОЛ		15		
60	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	751229301834	СИЛЕУБАЕВ МУРАТ ТОКТАРКАНОВИЧ	1	29	21	
61	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	530701303283	СОЛОВЬЕВ ВЛАДИМИР ПЕТРОВИЧ	2			
62	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	861103303164	ТӨЛЕУХАН КЕНЖЕХАН	20			
63	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	640102301233	ТЮЛЮМБАЕВ ВЛАДИМИР ТУРГАЕВИЧ	12	15		
					ТЮЛЮПБЕРГЕНЕВА КУЛЬЗИ				

64	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	560417401805	П А ТЕМИРХАНОВНА		50		
65	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	730328302011	ФЕДЕНЦ В ВИТАЛИЙ АЛЕКСАНДРОВИЧ	19			
66	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	660911350607	ШАМАРҚАН МӘЛЕН	16		1	
67	636235100	Ново-Азовое	жеке тұлға	810510351105	ШИШКИН МИХАИЛ АНАТОЛБЕВИЧ		10		
68	636235200	Беткұдық	жеке тұлға	660707301375	АПСАЛЫКОВ ТОЛЮГАЛИ МУРЗАГАЛИЕВИЧ	11	32	7	
69	636235200	Беткұдық	жеке тұлға	550127402265	ГОРДЕЕВА НАДЕЖДА ПЕТРОВНА	21		4	
70	636235200	Беткұдық	жеке тұлға	760109402974	ЖИТИНА ОКСАНА НИКОЛАЕВНА	8		2	
71	636235200	Беткұдық	жеке тұлға	650401300887	ИМАНКУЛОВ ЕРЖАН ТОКЕНОВИЧ		30	118	
72	636235200	Беткұдық	жеке тұлға	500201401268	КАИРБЕКОВА РАШ	35	50		
73	636235200	Беткұдық	жеке тұлға	620312301925	МУХОМЕДЖАНОВ ДУЛАТ		40		

					АНДРЕ ШОВИЧ	18			
74	636235200	Бетқұдық	жеке тұлға	590618301059	КУДАЙБЕРГЕНОВ САЙБАЛАТ САПАРБЕКОВИЧ		35		
75	636235200	Бетқұдық	жеке тұлға	370621401264	ОШАНОВ АМАРЬЯ УРАНБЕКОВНА	13	40	5	
76	636235200	Бетқұдық	жеке тұлға	410105301936	ТОКТЫБАЕВ САЙЛАУГАЛИ КУСМАНОВИЧ	8	30		
77	636235200	Бетқұдық	жеке тұлға	630713302390	РАХИМОВ МУРАТАГЗАМБЕКОВИЧ	15			
78	636235200	Бетқұдық	жеке тұлға	710914301888	КУТЕПОВ СЕРГЕЙ ФЕДОРОВИЧ	25		1	
79	636235200	Бетқұдық	жеке тұлға	590119302024	МАКСИМОВ ЯКОВ НИКИТОВИЧ	10			
80	636235200	Бетқұдық	жеке тұлға	581108302411	ШЕВЧЕНКО НИКОЛАЙ ЕФИМОВИЧ	21		1	
81	636235100	Азовое	жеке тұлға	750214402209	БЕЛЕЦКИЙ ВЛАДИМИР МИХАЙЛОВИЧ	30			
82	636235100	Азовое	жеке тұлға	631007302236	КАПОРИН ЕВГЕНИЙ			2	

[illegible]

94	63623500	Азовский с/о	фермерлік шаруа	680402302100	Жумаканов Г.А.	240	290
95	63623500	Азовский с/о	фермерлік шаруа	750522301616	ТОО "Азовое Агро"	767	261
Барлығы:						3825	2954

2-кесте. Ауыл шаруашылығы жануарларының түрлері және жыныс-жас топтары бойынша қалыптастырылған табындар, отарлар мен үйірлер саны туралы деректер

№ п/п	Әкімшілік-аумақтық объектілердің сыныптауышы бойынша кенттің, ауылдың, ауылдық округтің коды	Кенттің, ауылдың, ауылдық округтің атауы	Табындар, отарлар, үйірлер саны														
			Ірі қара мал					Ұсақ мал				Жылқы			Түйе		
			барлығы	оның ішінде			рл	ығ	оның ішінде		рл	ығ	оның ішінде	рл	ығ	оның ішінде	
				бұқа	сыыр	бұзақ			тайыңшалар	қойлар мен ешкілер			ұрғашы төл (тоқтылар, лактар)			еркек төл (қозылар, серкелер)	айғырлар, биелер
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	636235100	Азовое	343	1	25					60							
	636235100	Ново-Азовое		6	280					500							
	636235200	Беткудук		1	30		660			100							
		Барлығы		8	335					660							

3-кесте. Алыс жайылымдарда бағылатын ауыл шаруашылығы жануарларының саны туралы мәліметтер

№ п/п	Әкімшілік-аумақтық объектілердің сыныптауышы бойынша кенттің, ауылдың, ауылдық округтің коды	Кенттің, ауылдың, ауылдық округтің атауы	Бас саны, бас							
			Ірі қара мал		Ұсақ мал		Жылқы		Түйе	
			жеке қосалқы шаруашылық	ауыл шаруашылығы тауар өндірушілері	жеке қосалқы шаруашылық	ауыл шаруашылығы тауар өндірушілері	жеке қосалқы шаруашылық	ауыл шаруашылығы тауар өндірушілері	жеке қосалқы шаруашылық	ауыл шаруашылығы тауар өндірушілері
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	636235100	Азовое					30			
2	636235100	Ново-Азовое	350							

3	6362352 00	Беткуду к								
---	---------------	--------------	--	--	--	--	--	--	--	--

5-қосымша
Жайылымдарды басқару
және оларды пайдалану
жөніндегі
үлгілік жоспарға
нысан

Ұсынылатын жайылым айналымының сызбалары

Жылдар	Участоктардың номері		
	I	II	III
бірінші жыл	көктемгі маусым	жазғы маусым	күзгі маусым
екінші жыл	демалыс учаскесі	көктемгі маусым	жазғы маусым
үшінші жыл	күзгі маусым	демалыс учаскесі	көктемгі маусым
төртінші жыл	жазғы маусым	күзгі маусым	демалыс учаскесі

Қорытынды

Ауыл шаруашылығы алқаптарын пайдалану кезінде табиғи және егілген жайылымдардың шөп жамылғысының өнімділігі мен қоректік сапасының төмендеуіне жол бермеу үшін жайылым айналымын сақтау қажет. Бұл жемшөп базасының жағдайын жақсартуға мүмкіндік береді.

Жайылым айналымы – бұл жайылымдарды пайдалану және оларды күтіп-баптау жүйесі, онда белгілі бір тәртіппен (маусым ішінде, жыл сайын немесе бірнеше жыл аралығында) оларды пайдалану мерзімдері мен тәсілдері өзгертіліп отырады. Осы мақсатта жайылымды пайдалану мен шабындыққа пайдалануды кезектестіріп, мал жаю мерзімдерін өзгертіп, жайылымға демалыс беріледі.

Табиғи-климаттық жағдайларды және жайылымдардың тапталу деңгейін (әсіресе халық пайдаланатын жайылымдар үшін өзекті) ескере отырып, маусымдық-кезектес жайылым айналымы қолданылады. Ол жыл мезгілдері бойынша учаскелерді кезекпен ауыстырып отыратын үш танапты жүйені қарастырады. Мұндай жүйеде әрбір учаске маусымның басы, ортасы және соңы үшін кезектесіп пайдаланылатын танаптарға бөлінуі тиіс.

Жайылым айналымын мал жаюға арналған жайылымдарды ұйымдастыру кезінде, осы Жоспардың 3-қосымшасына сәйкес ұсынылған сызбаларды ескере отырып қолдану қажет.

Әзірленген 2026–2030 жылдарға арналған Ұлан ауданы Азовое ауылдық округі бойынша жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жоспары жайылымдарды ұтымды пайдалануды қамтамасыз етуге, олардың жағдайын жақсартуға және тозу (деградация) үдерістерінің алдын алуға мүмкіндік береді.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК